

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Irodalom és műveltség az ókorban

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés, BA
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Összehasonlító- és világirodalom
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Irodalom és műveltség az ókorban			A tantárgy kódja	LLT1201
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Jankó Szép Yvette				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Jankó Szép Yvette				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek: [pl.: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral]					4
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszáma					56
3.8. A félév összóraszáma					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	• A magyar nyelv ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• Az előadásokon való részvétel ajánlott • Előadástechnikai eszközök – vetítő, MSTEams-hozzáférés, tábla
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	• A szemináriumok 80%-án kötelező részvétel • A szemináriumi témabemutató / egyéni kutatási projekt bemutatása..

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Interkulturális kompetenciával bír
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP10	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT2	Alkalmazza a kutatási etika és a tudományos integritás elveit a kutatásban
CT3	Információforrásokat használ.
CT8	Képes az önreflexióra

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP9, CP12, CP13, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szókészlettan, alaktan, mondattan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, valamint kultúr- és civilizációtörténeti ismereteket.	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. A hallgató nyomon követi a szakterület tudományos és technológiai fejlődését.
CP3, CP12, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	4. A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	4. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP2, CP3, CP9, CP12, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	7. A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a magyar vagy a világirodalom tanulmányozott korszakaiban.	7. A hallgató a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba helyezi a magyar és a világirodalom a jelentős műveit és szerzőit.
CP2, CP3, CP12, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	8.. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	8. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CP3, CP12, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	9. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	9. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri a szakterület terminológiáját.
2. .Tájékozott a vizsgált korszak irodalmi jelenségeivel kapcsolatban.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

3. ...Jól tájékozódik az ókor irodalmában és kultúrájában

Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

1. A hallgató képes a félév során tárgyalt témákhoz kapcsolódó tudományos fogalmak tisztázására és alkalmazására, a tárgy szakirodalomjegyzékében szereplő irodalmi szövegek elemzésére, interpretációjára.

2. A hallgató képes az ókori irodalom egyes szövegeinek irodalmi elemzését elvégezni a szakirodalom tükrében.

3. Képes önállóan dolgozni egy egyéni szemináriumi projekt előkészítésén és bemutatásán.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, a témák, a könyvészet bemutatása	Beszélgetés	
2. A kulturális múlt megközelítése	Előadás, beszélgetés	
3. Mítoszok, jelképek, mítoszkritika	Előadás, interaktív feladatok	
4. Politikai berendezkedési formák az ókorban	Előadás, interaktív kurzus	
5. A történelem lenyomata az irodalomban, szóbeliség – Homérosz	Előadás, beszélgetés	
6. A mindennapi élet az ókori Görögországban és Rómában	Előadás, beszélgetés	
7. A társadalmi és kulturális élet terei az ókorban	Előadás, beszélgetés	
8. Állam és vallás: Platon	Előadás, interaktív feladatok	
9. A görög tragédia	Előadás, interaktív feladatok	
10. Az ókori komédia	Előadás, interaktív feladatok	
11. Mítoszok és újrafirások. Ovidius	Előadás, interaktív feladatok	
12. Történetírás és retorika	Előadás, beszélgetés	
13. Anyagi kultúra és irodalom	Komparációk	
14. Nők az ókor irodalmában	Előadás, beszélgetés	

Könyvészet

Bolonyai Gábor (red): *Antik szónoki gyakorlatok*. Typotex 2001 f.l. Naszályi nyomda

Fohász a másákhöz. Tíz ógörög költő. <http://www.mek.oszk.hu/00300/00386/00386.htm#c9>

Hésziadosz: *Munkák és napok*. <http://mek.oszk.hu/06200/06221/>

Homérosz *Iliász*.

Homérosz: *Odüsszeia*.

Horatius noster /Magyar Horatius Kerényi Károly bev. 1943.

Longosz: *Daphnis és Chloé*. Akármelyik fordítás.

Lucretius: *A természetről. De rerum natura* ford., jegyzetek: Tóth Béla. Kossuth Kiadó, Budapest 1997.

Ovidius: *Átváltozások. Metamorphoses* Devecseri Gábor Ford. Magyar Helikon, Budapest 1964.

Ritoók Zsigmond: *Vágy, költészet, megismerés. Válogatott tanulmányok*. Osiris, Budapest 2009.

Római történetírók (szerk., jegyz.) Szabó György Polis Kolozsvár 1997.

Szilágyi János György: *Szirányzene. Ókortudományi tanulmányok*. Osiris Budapest 2005.

Vergilius : Aeneis Ford.. Lakatos István In *Vergilius összes művei*. Magyar Helikon 1967.105-368.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető beszélgetés. A szemináriumi témák kiválasztása	Beszélgetés	
2.. P. Vergilius Maro: <i>Eklogák</i> (IV Ekloga). <i>Ézsaiás könyve</i> (7., 9., 11., 51–54.)	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása
3. M. Tullius Cicero: <i>A jóslatról</i> (II. könyv); William Golding: <i>Kígyónyelv</i>	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása
4. Aiszkhiülosz: <i>Heten Théba ellen</i> (Szophoklész: <i>Antigoné</i>); Szálinger Balázs: <i>Oidipusz gyermekei</i>	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása
5. Arisztofanész: <i>Békák</i> ; Aiszkhiülosz: <i>Áldozatvivők</i> (Eumeniszek); Euripidész: <i>Elektra</i> (Oresztész)	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása
6. P. Terentius Afer: <i>Andria</i> ; Thornton Wilder: <i>Az androsi lány</i>	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása
7. A római regény – Petronius: <i>Satyricon</i> / Apuleius: <i>Átváltozások</i> (Az aranyszámár)	Vitaindító bemutató, szövegelemzés, interaktív feladatok	Feladat: a tárgyalt szövegek elolvasása

Könyvészet

T. Petronius Arbiter, *Satyricon*, ford. Horváth István Károly, <http://mek.oszk.hu/04600/04629/04629.htm>

Apuleius, *Az aranyszámár*, ford. Révay József, Budapest, Európa Könyvkiadó, [2002].

M. Tullius Cicero, *A jóslásról*, ford. Hoffmann Zsuzsanna, Szeged, Belvedere Meridionale, 2010.

William Golding, *Kígyónyelv*, s.l., Helikon Kiadó, 1996.

Római vígjátékok, Budapest, Európa Könyvkiadó, 1961.

Thornton Wilder, *Az androsi leány*, ford. Benedek Marcell, s.l., Révai Testvérek, [1931].

Arisztophanész vígjátékai, ford. Arany János, s.l., Magyar Helikon, 1968.

Aiszkhiülosz drámái, Budapest, Európa Könyvkiadó, 1985.

Euripidész összes drámái, Budapest, Európa Könyvkiadó, 1984.

Vergilius összes művei, ford. Lakatos István, <https://mek.oszk.hu/06500/06540/06540.htm>

Ézsaiás könyve, <http://mek.oszk.hu/00100/00161/html/o/esa/chap001.html>

Sophoklész drámái, s.l., Magyar Helikon, 1970.

Szálinger Balázs, *Oidipusz gyermekei*, Színház (Drámamelléklet, 2010. január).

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A szakirodalom és szakterminológia ismerete	Szóbeli vizsga	60%

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

	Helyes érvelés, nyelvhelyesség, koherencia a kifejezésben		
9.5 Szeminárium/ Labor	Egyéni témabemutató/projekt kidolgozása.	Egyéni projekt bemutatása	40%
	Aktív részvétel		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• A hallgatónak min. átmenő (5-ös) osztályzatot kell kapnia az előadáson és a szemináriumon ahhoz, hogy a tantárgyat sikeresen teljesítse. • Az elsődleges források és a szakirodalom alapos ismerete. • Aktív részvétel az órákon.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026.04.13.

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az [Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás](#) szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.